

Ivan Kočar — Domžale:

Bratje, bodimo trezni!

S strahom opazujemo našo mladino, ki tako samozavestno in neozirajoč be na mnoge opomine onih, ki se postavljajo v bran proti neugnanemu sovražniku alkohola, drvi v lastno pogubo.

Kriza, ki je zajela ves svet ne odnehaje, temveč se še skoro bolje pobostruje, toda kljub temu se ne ustavi naša podivjanost in ponorelost. Mi drvimmo naprej v še večjo pogubo in tone-mo v povodnji nesrečnega alkohola, ki zahteva vedno novih žrtev. Številni ubofise vrstijo: zdaj kakolje brat brata sin očeta, mož ženo, mladi gospodar očeta preužitkarja. Kaj je vzrok tega zlobnega divjaštva? Običajno nesrečni alkohol!

Pa zakaj nekateri ljudje, vzlasti mladi fantje toliko pijejo? Ne samo zato, ker je dobro, marveč zato, ker je imenitno! Domišljajo si, kakšna čast je to, če veliko pijače vlijejo v svoj trebuh. Če je to čast, potlej zasluži veliko večjo čast živina v hlevu in čeber pod kapom, ki spravijo veliko več vode v sebe kot trebuh ničvrednega pijanca.

Po mestih in istotako tudi po deželah, so ob praznikih krčme nabito polne. Med razuzdanim veseljačenjem se čuje o hreščeči glasovi harmonike, vrste se pari, sami mladi pari, — mladost v kateri zremo našo bodočnost. A kakšna je ta mladost? Vsa razpahljena in ponorela, divja in razbrzdána, bla je strah gledati v ta lice!

Veseljačenje traja počej pozno v noč, dokler ne vzrojijo razgreti vinski duhovi! . . .

In kaj se zgodi potem? Nenadno nastane prepir in največkrat zaradi neznanega ali pa prav malenkostnega vzroka! Pridušeni krik se začuje; zabliškajo se noži in nastane potlej pravcata bitka, ki zahteva zopet nove žrtve, — žrtve strupenega alkohola. . .

Ali ni že prava vojna požrla dovolj naših fantov, katerih trupla trohni-jo daleč od rodne grude na prostranih ruskih poljanah — onkraj žalostnega Dnjestra, na Laškem in drugih bojiščih?

Kje nam je treba poprijeti za delo,

da se postavimo v bran temu zakle-temu sovražniku človeštva? Vsi smo dolžni pomagati! Predvsem starši, ki naj bi že malemu otroku večpili v srce strah pred zastrupljevalcem ljudstva — alkoholom. Gotovo pa se to ne dogaja, posebno po vino-odnih krajih ne, kjer pijejo otroci vino namesto vode in mleka. . .

Ni čudno potem, da je naša mladina tako divjaška, ko se že v otroških letih vda pijančevanju. In če bi zmer-no uživali alkoholne pijače, kakor to dela drugi prosvetljeni narodi, ne bi-me lo za nas usodnega pomena, nego se vdajamo tako divjemu popivanju.

Naša ožja slovenska domovina ima ob vsaki priliki, veseli ali žalostni ne-šteto veselic, na katerih se ne samo pleše nego se tudi prazniijo sodi. Mor-da mi bo kdo ugovarjal, da razne pri-like še vneteje slavijo Dunajčani in Parižani. Naj le, ker imajo denar, a mi smo siromaki, ki moramo preje piti do večjega blagostanja, predno si lahko privoščimo razkošje bogatinov. Vseh teh veselic in prireditev je pri nas na Slovenskem več ko preveč. Z veselja-čenjem in brezmejnimi pijančevanjem Slovenci ne bomo napredovali ne na gospodarskem, ne na prosvetnem po-lju, pač pa nam je tako divje pijanče-vanje lahko usodno, ker po vsem po-snemamo rdečepolte Indijance, — ki sō za omamni strup „belih“ osvoje-valcev prodali svojo vekovito kulturo in vse zgodovinske tekovine, katerim se čudijo zgodovinarji. Čisto plemo In-dijancev je izginilo skoro docela, ker se je da lo v oblast angleškega žganja in „bele kulture“, ki je vedela, s čim lahko iztrebi močan in zdrav narod, ki ne pozna strupenih mamil. —

(Dostavek uredništva: Članek našega sotrudnika iz Domžal, katerega prispevke smo že večkrat priobčili in jih še bomo je kakor nalašč za naše raz-mere. Nešteti poboji, umori, krvavi ekscesi in druge nerodnosti pri nas pol-nijo kolone časopisja. Ne bilo bi nap-ačno, ako bi se našel izdajatelj za list pod imenom „Pijanec“ ali „Atfibiksar“. Ta bi moral vestno zbirati vse zločine in nerednosti, katere je neposredno za-krivil nesrečni alkohol, ostalo časopisje pa bi se naj bolj bavilo z gospodarskimi in kulturnimi problemi naše lepše demo-

vine. Iz razloga, ker se sramujemo te kulturne sramote tudi ne priobčujemo — principijsko ne — takih izgre-dov. Piti ni zločin. Le po pameti pijmo božjo kapljico in zmernost bodi nam načelo življenja!)

Naši naročniki iz Ptuja so pokazali dobro voljo ter skoro vsi po-ravnali naročnino v naprej, s čemur so nudili listu izdatno oporo. Uprava lista se vsem iskreno zahvaljuje predvsem posebnim dobrotnikom lista.

Francoska ministra: Laval in Cathal.

Najnovejša iznajdba

Stroj, katerega motor si čbesiš na listet in tako lahko žnjim žanješ, kosiš, vrtaš žagaš in druga dela opravljaš.

Prva je zaklicala Anica: „Jelica pri-di, vijolice cveto!“ —

Jelica ni odgovorila.

In Anica je namignila Marici, naj ona poskusi:

„Zaklič ti!“

In Marica je zaklicala: „Jelica, prve rožice cvetijo; zvončki te kličejo!“

„Ali Jelica ni odgovorila.“

Vprašala je Olgica:

„Pridi Jelica! Vse cveti, solnček si-je in fantje povprašujejo za teboj! — Ali prideš?“

Ko Jelica tudi topot ni ničesar od-govorila, so odšle žalostne nabirat prvih cvetlice za oltar Marijin.

Tiho je postalo naenkrat vse nao-krog. Iz gozda je prihajalo kakor pe-šem, še nikdar in nikjer zapeta:

„Vstani moja rožica!

Zlato solnce se smeji, —

gora, log in gozd cveti! . . .

Vstani moja ljubica,

pojdi v gozdč moj z menoj! . . .

Od svilenozelenih gor je gumeva-
lo: Z menoj, menoj! . . .

Jelica pa je sedela v svoji sobici in strmela v droben prstan pred seboj; ni ga razumela, ni spoznala skrivnosti,

nevidno začrtane v drobno zlato. Bil ji je podoba nedoumljive večnosti, su-gi prstan dar pokojne mamice. . .

„Atek, zakaj čitate vedno in vedno v teh zaprašenih knjigah?“

„Iščem resnice, otrok“ ji je odgovo-ril ljubezniavo njen oče, osiveli učitelj.

„Atek, ali je kje resnica? Ali ni vse okrog nas — ena sama velika laž, atek?“

Stari je dvignil svojo srebrolaso glavo počasi in nemirno pogledal svo-jo hčerko. Videl jo je, kako je oslabela — nekdanj bujno dekle — zdaj pa pre-več vitka, osušena, kakor senca. Njeni lepi lasje so se kaj lepo podali bolest-nemu izrazu v trpečem, a vedno lepem ličecu. Kadar se je kak solnčni žarek ukradel in zasijal v diadem njenih las, so bile kakor okna Marijine cerkve ob solnčnem zahodu. . .

„Jelica, pri ljudeh iščeš zamanj res-nice. Samo tu goji v tej modri jasnini in v teh zaprašenih knjigah.“

Ob teh besed je ostala v Jeličini du-ši globoka sled. Odsihmal je sedela pri knjigah in iskala resnice, medtem ko je dobrava prepevala neizpeto pesem:

„Vstani moja rožica!

Zlato solnce se smeji, —

gora, log in gozd cveti!

Vstani, moja ljubica,

pojdi v gozdč moj z menoj! . . .

Jelica pa je gledela od dne do dne in iskala — resnice. . .

—:—

Bilo je v maju, ko so padali prvi črešnjevji cvetj. —

Stari farni zvon je zvonil tako o-tožno, v srce segajoče, da bi kamen za-jokal.

Svičena zelen je odevala hrib in dol. Bil je lep spomladni dan, poln sme-
janja, šepetanja in radosti.

Po cestah pa se je plazil pritajen šepet in ljudje so si skrivoma brisa-li solze:

„Pomisli, šele dvajset let — in že je umrla! Pomisli, šele dvajset let in že — mrlič!“ Tako je šlo od ust do ust.

Vse se je zbralo — možje, fantje, žene, dekleta in deca, da so spremili Jelico v pomladno krasoto — —

„Najlepše, najboljše dekle je umrlo“ . . .

„Bi'a je krotka, kakor golobica“ . . .

kokošje, purje, gosje, račje naravno, s strojem očiščeno in čebano, dobavlja v vsaki množini

PERJE

E. VAIDA, Čakovec

Dalje, kupuje ista tyrdka vedno vsako množino perutnine in divjačine.

Pro domo, a velja tudi za druga mesta.

(Vsem onim, ki se radi umetno jezijo).

Dasi, ali ker je Ptuj malo mesto, imajo njega prebivalci, zlasti vplivnejši, eksponirani meščani prav sumljivo prijetno dolžnost, biti in sodelovati v odlokih celega tuceta društev, zavodov in raznih ustanov.

Kako te častne in odgovorne funkcije izvršujejo, je stvar energije, kakor volje in sposobnosti vsakega posameznika, med katerimi pa menda ni nobenega Julija Cezarja, ki bi hkrati opravljal kar po pet važnih opravil. Pri vsem tem pa ne smemo mimu dejstva, da so vsa omenjena odborniška mesta, dasi odgovorna, le „Tittel ohne Mittel“ izvzemši mest raznih upravnih svetnikov pri raznih delniških družbah in raznih skritih sinekur — torej zgolj častna mesta. Častihlepju je torej v obilni meri zadoščeno. Drugo vprašanje pa je, če so vsi po visokozvenečih naslovi hrepeneči tudi aktivni (delujoči) odborniki, ne samo nekaki „poglavari“ radi časti in reprezentance. Navadno

„Kako naglo je umrla! Kdo je mogel njej storiti kaj žalega? Kdo se je mogel zlagati njej?“ — Tako so se vrstile in mešale sodbe o pokojnici.

Med možkimi, čisto blizu mene je nekdo pripomnil:

„Pač ne verjamem, da je bila bolna na prsni ali da je imela jetiko!“

„Ne, ne“ je pristavil drugi — „njo je nekaj že dolgo mučilo in težilo.“

„Nikdo ne more vedeti, kaj je bilo z njo; vedno je bila zamišljena in potrta.“

„Odšla je slani“ . . . sem pristavil v zadušenem tonu — pa samemu sebi nisem verjel.

Skozi dolgi mrtvaški sprevod je šlo skrivnostno-pritajeno šepetanje:

„Kdo ji je mogel kaj žalega stori-ti? Kdo je mogel njej lagati, jo varati?“

Zbor je zapel: Gozdč je že zelen. . . Duša od slane umorjene cvetke pa se je zasmejala v cvetu bele lilije — vve-čen, neoskrunljiv nasmeh. . .

Našla je — resnico. . .

— Roman Bende —

morajo tajniki vzeti na hrbet vso društveno delo, a morebitne zasluge se pripnejo na prsa g. predsednika tega ali onega društva. (Naglašamo, da govorimo pavšalno, splošno in njmamo v mislih nobenega konkretnega slučaja, kar bi utegnil kdo posumiti).

Povsem naravna posledica takih razmer je, da marsikateri veljak sploh nima natančne evidence o svojih naslovih in se je že zgodilo, da je moral povprašati pri gospodu tajniku, kakna je prav za prav njegova funkcija. In res je „pri viru“ izvedel, da ni to, kar je mislil da je, ampak nekaj drugega. Malce ironično in zafrkljivo bi ta ugotovitev zvenela, ako ne bi bila — resnična. — Ravno tako ni čudno, ako se pri takih društvihi oziroma odborih niso na jasnem o vprašanih: „Kdo pije in kdo plača...“.

Kljub svoječasemu iskrenemu pozivu gospoda prof. Bajuka, katerega smo objavili v celoti, da naj namreč posamezna društva svoje prireditve, katere pripravljajo javijo za ravnanje drugih društev — vsaj 14 dni naprej, se le malo kdo za ta poziv zmeni, da si fina taka predprijava dvojno prednost: reklamo za sebe in opozorilo drugim. Ni tedaj čudno, da je napr. radi prostorov v ptujskem mestnem gledališču večni ravs in kavš, ki se potem z jezo in nepotrebno zamero ne rešuje vedno po pravilu: „Kdor prej pride, prej melje“. Krivi tega so razni gg. predsedniki, ki v svoji letargični komodnosti, ali nečimurno napuhjeni lenobi radi prostovoljne prezaposlenosti — pozabijo na svojo dolžnost.

Po vsem tem, kar sem povedal po namigljajih mnogih tudi ni čudno, ako se isti dan in ob isti uri napovedo kar tri več ali manj važne prireditve. Za soboto, 16. t. m. ob 8. uri zvečer je bil napovedan plesni večer Erne Kovačeve, v isti čas ustanovni občni zbor JRKD in ravno isti čas občni zbor Jugoslovanske Matice, kakor, da teden ima samo en dan, t. j. soboto, ki je kajpak pripravna za neizogiben, običajen — „krok“, naslednji nedeljski dopoldan pa je posvečen — mačkam....

Oni, ki se hočejo na vsak način jeziti, če treba tudi umetno, ne objavijo svojih prireditev pravočasno. Povsem razumljiva slaba udeležba (tudi poročevalci ne morejo hkrati biti na treh krajih) je vzrok za jezo onih, ki ne razumejo, da se npr. član Jugosl. Matice gotovo zanima za JRKD pa tudi za

— plesni večer ali kako drugo prireditve. To poroča vsem „sine ira et studio“.

Argus Petovianus.

Dostavek uredništva! Soglašamo! — Ne velja samo za Ptuj, ampak tudi za druga mesta. Res agilni odborniki, ki morajo istočasno izvrševati poleg poklica še kakih 12 društvenih funkcij, so ob takih razmerah v veliki nepriliki. Ker pa gg. društveni predsedniki oz. tajniki vedo, kdaj izhaja list, nej se umetno ne jezijo na nas, češ, da nočemo objaviti naznanil raznih društev ter nas prikrito sumničijo, — kljub znani naši neodvisnosti — pristranosti!

Meh za smeh.

ŠE NI ZADOVOLJEN.

Zena: Ali mi ne pristojata nov klobuk?
Zdi se mi, da sem deset let mlajša.
Mož: Škoda, da nimaš dva taka klobuka.

NEKDAJ IN DANES.

A: Povej mi razliko deklet od nekdanj in od danes.
B: Ne vem.
A: Nekdanj je deklet zrdelo, kadar jo je bilo sram, a danes jo je sram, če zrdi.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Kdor je z naročnino

v zaostanku, naj isto takoj poravnava, da si s tem zagotovi redno dostavljanje lista in omogoči njega redno izhajanje, kajti neodvisna »NARODNA SLOGA« se mora vzdrževati izključno le z lastnimi sredstvi in s podporo neodvisnih plemenitnikov.

Naše naročnike opozarjamo, da znaša: letna naročnina Din 28.— pol letna Din 20.— četrt letna Din 10.— Pri deljenih plačilih pa vsaka številka Din 1.—

Naročnino morete nakazati po biankopoložnici, katera se dobi na pošti ter pripisete na isto našo ček številko **16.069.**

Opozorilo našim naročnikom!

Kateri naročnik ni prjel časopisa, naj napiše na list navadnega papirja: Upravi „Narodne Sloge“ P. t. j. Podpisani (natančno ime, naslov in zadnja pošta) nisem prejel številke... lista. Podpis... Ta listek naj vtakne v kuvertu (zavitek), na katero napiše „Časopisna reklamacija“ ter naslov lista. Tako odprto pismo ni treba frankirati, se torej pošlje brez znamke. — Vsak naročnik naj pridobi vsaj še enega plačiločega naročnika. Tekmujte kdo jih je dobil več. Za posebno pridne imamo prav posebne nagrade!

Gasilno društvo Sv. Marjeta niže Ptuj priredi na 1. majnika veliko toambo in druge zabavne prilike. Vsi, posebno dobre zabave željni Ptujčani prijazno vabljeni!

Razno.

SMRTNA KOSA. V Ptujju je nenedoma umrl gospod Franc Osterberger, hotelir in vinogradnik. Pokojni je bil vsestransko zelo priljubljen, kar izpričuje velika udeležba na njegovi zadnji poti. Svojcem blagopokojnika izekamo naše iskreno sožalje.

„Urgeschichte des Slaventums“

(K zgodovini Slovanov iz pradobe do preseljevanja narodov) se imenuje knjiga, katere avtor je naš sotrudnik. Lepo izredno delo, ki obsega 212 strani in 25 slik — obravnava tercijerne vulkane, skrivnosti biblijske genesis, rešitev vprašanja Atlantide, etimologijo najstarejših pojmov o bogastvu in kulturi, pred zgodovinske brodogradne prekope, duševno in moralno propast slavistike itd. — Ta knjiga je znanstveno revolucionarno delo, ki nima v svetovni literaturi niti podobne vrstnice. Avtor knjige je ptujski rojak in priznan zgodovinar in še sedaj delujoš vojaški pisatelj. —

To delo, ki bo zanimalo vsakega inteligenta ter je vzlasti potreben priročnik gg. profesorjem in učiteljem se lahko naroča pri upravi „Narodne Sloge“ močno reducirani ceni Din 65.— ali pa naravnost pri avtorju samem: Davorin Žunkovič, podpolkovnik v p. in književnik — Maribor — Marijina ulica 18. Odlični znanstveniki so knjigo, ki je vzbudila v vsej Evropi veliko zanimanje prav laskavo ocenili ter jo skoro enoglasno smatrajo kot edini priročnik za vse, ki se zanimajo za prazgodovino Slovanov. —

Lepi beli zobje

Ne bi rad zaostal poročati

Vam svoje največje priznanje in popolno zadovoljstvo o Chlorodont zobni pasti. Več let že uporabljam „Chlorodont“ in ljudje zavidajo radi mojih lepih zob, katere sem dosegel le z dnevno uporabo Vaše Chlorodont zobne paste. S. Pavletić, M.... Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.— in Din. 13.—, ter zavračajte vsak nadomestek.

IZ SREDIŠČA. Ko sem zadnjič hodil tam po Šalovcju, sem srečal ormoškega Čukeca. Bajje hodi tam nekje, da bi se oženil. Prav grdo je robantil, ker pač Ormožani niso tisti, ki bi „Slogo“ plačevali. — Tistokrat sem se pa tudi jaz oglasil k besedi. Kaj boš ti — pri nas je še nikdo ni plačal. Ko bi bil čuk, bi jih kljuval, da bi bilo veselje, dokler ne bi plačali, ali če bi mi vsaj tisti središki Sršen hotel pomagati. — Prej se je tako „gifal“, a sedaj ga nikjer ni. — Kaj bo, kaj bo. Vsi trgovci tožijo, da je kriza — kmetje jadikujejo, Samo naši dravski mlinarji so sedaj dobi toliko, da so svoje mline zaprli, pa nočejo mleti. Kura naj jih pikne. Seveda je raj tega razburjenje velikansko; — s krampi jim grozijo — pa kaj hočeš. Mlinarske butice so trde — neverjetno trde — a vseeno vas prosim dragi mlinarji — odprite svoje mline! Ne mislite, da samo vi lahko jeste kruh. — Druga stvar so jajca — pa to je poglavje za se. Če bi pisal v prilog trgovcem, se zamerim gospodinjam, a če bi pisal obratno, bi se zameril trgovcem in tako bi šel moj kredit po vodi. Ne bi pa rad ne enega, ne drugega, a vseno bi predlagal, da bi „dobrorejene kurorejke“ napravile jajčni trust. Če so že vsi drugi trusti in karteli, zakaj ne bi bil jajčni?

Se eno pereče vprašanje imam in to je vprašanje središke promenade. Dva trotoarja imamo, nadebudne mladine več ko od več, a promenade noče in noče biti. Najbrž so temu krivi naši kolesarji, ki v kljub prepovedi kolesarijo po obeh, da je veselje. Oko postave, — zgani se. Saj od vsakega, ki ga zasačiš, dobiš kovača in kovač, to je za središke razmere že nekaj. Če bi jaz bil oko postave (kar hvala Bogu nisem) — bi že videli. Pepek.

OBREZ. Gospod urednik. — Za nas menda še niti ne veste, da smo sploh na svetu, saj tudi ni čudno, ko je cela vas sama Jacina. Pri nas je vse pri starem, samo, če ne bi bilo v naši občini preveč divjih lovcev, ki se imenujejo tudi zeleni lovci in pa bara. Vsako je

Č E M U V T U J I N O?

Ako res ne najdete pri domačem trgovcu svojemu okusu ustrežajočega blaga, oglasite se pri

„Tekstil bazarju“

Poleg zadovoljstva Vam bodo prihranjeni potni stroški!

IVAN TRPIN
Maribor VETRINSKA UL. 15.

